

HUONEENTAUHU - KUINKA TUNNISTAA ASIAKAS JA TODENTAA TÄMÄN HENKILÖLLISYYSEN

Ota selvää, mitkä asiakirjat sinun organisaatiossasi hyväksytään henkilöllisyyden todentamiseksi.

Selvitä etukäteen, mitä turvaominaisuuksia mistäkin asiakirjasta tulee tarkastaa.

Huomioi, että kyse voi olla aidosta asiakirjasta, joka on toisella henkilöllä käytössä tai aidosta asiakirjasta, johon on tehty oikeudettomia muutoksia tai asiakirjasta, joka on kokonaan väärä.

1. Pyydä asiakasta esittämään henkilöllisyystodistus (asiakirja).
2. Jos et saa selvää asiakirjasta tai epäilet asiakirjan aitoutta, ota se käteesi tarkempaan tarkasteluun. Muutenkin on suositeltavaa ottaa asiakirja omaan kätehen tarkasteltavaksi.
3. Vertaa asiakirjassa olevaa kuvaa asiakkaaseen.
4. Tarkasta asiakirjan aitoustekijät (vastaukset kysymyksiin tulee olla myönteisiä):
 - Onko asiakirja viranomaisen myöntämä? Onko asiakirjan myöntänyt viranomainen olemassa?
 - Onko asiakirja voimassa oleva? Onko asiakirja määräaikainen?
 - Onko asiakirja ehjä? Asiakirjassa ei saa olla nähtävissä tai muutoin havaittavissa muutoksia.
 - Onko asiakirja oikean kokoinen ja oikeasta materiaalista?
5. Tarkasta asiakirjan turvaominaisuudet (tarkasta eli tunnustele, katso ja kallista - vähintään kaksi tekijää):
 - Jos asiakirjaa on mahdollista verrata aidon asiakirjan malliin, tee vertaus.
 - Tarkasta asiakirjan UV-ominaisuudet UV-valoa käyttäen.
 - Optiset tekijät: muuttuuko laser-kuva asiakirjaa kallistettaessa esim. kuvasta tekstiin ja toisin päin tai vaihtuuko väri?
 - Vaihtuuko väriä vaihtava painoväri asiakirjaa kallistettaessa?
 - Onko asiakkaan kuvan päällä turvatekijä ja onko turvatekijä kuten kuvio, hologrammi tms. ehjä?
 - Onko asiakirjassa mikrotekstejä ja onko mikroteksti luettavissa? Käytä suurennuslasia asian havaitsemiseen.
 - Onko asiakirjassa kohokuvioita ja tuntuuko ne sormella/kynnellä tunnustellessa?
6. Kysy asiakkaalta jotain asiakirjassa olevaa tietoa, kuten syntymäaikaa, toista nimeä tai asiakirjan myöntäjää. Tarkasta asiakkaan tietoja tarvittaessa väestötietojärjestelmästä (VTJ).
7. Jos epäilet asiakkaan henkilöllisyyttä, voit pyytää tätä esittämään jonkun muun henkilökohtaisen asiakirjan. Vertaile tämän asiakirjan tietoa asiakkaaseen ja tämän aikaisemmin antamaan asiakirjaan.
8. Tarkista julkisista tietolähteistä henkilöllisyysasiakirjan tietoja.
9. Muista dokumentoida kaikki tiedot! Tarvittaessa ota kopiot asiakirjoista.
10. Säilytä tiedot luotettavalla tavalla.

Huomioi, että olet vastuussa asiakkaan henkilöllisyyden todentamisesta. Jos olet epävarma asiakkaan henkilöllisyydestä, toimi organisaatiosi ohjeiden mukaan. Jos asiakkaan henkilöllisyydestä ei saada varmuutta, ei asiakassuhdetta voida aloittaa tai käsillä olevaa liiketoimea suorittaa loppuun, vaan se tulee keskeyttää.

Nettisivustoja, joista sekä suomalaisten että muiden maiden henkilöllisyysasiakirjojen aitoustekijöitä voi tarkastella ilmaiseksi, löydät seuraavista osoitteista:

- poliisi.fi-sivustolla on tietoa Suomessa myönnetyn henkilökortin turvaominaisuuksista. [Henkilökortti \(poliisi.fi\)](https://www.poliisi.fi)
- poliisi.fi-sivustolla on tietoa suomalaisen passin turvaominaisuuksista. [Suomen passit \(poliisi.fi\)](https://www.poliisi.fi)
- PRADO - Aitojen henkilö- ja matkustusasiakirjojen julkinen online-hakemisto. Sisältää EU jäsenvaltiot sekä Islanti, Norja ja Sveitsi. [Council of the European Union - PRADO - Etusivu \(europa.eu\)](https://prado.europa.eu)
- EdisonTD (Edison Travel Documents) - matkustusasiakirjojen ja muiden matkustusliittännäisten asiakirjojen tietokanta. Sisältää lähes kaikki maat. [EdisonTD](https://edisontd.com)

Tämä asiakirja on laadittu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kansallisen viranomaisyhteistyöryhmän perustamassa rahanpesulain mukaisten valvojen alatyöryhmässä 29.6.2021. Lisätietoja aiheesta saatavissa osoitteesta rahanpesu.fi.